

Sınıf Yönetiminde Programdan Kaynaklanan Sorunlar

Problems Caused by the Program in Classroom Management

ÖZET

Bu projenin amacı programdan kaynaklanan öğretim liderliği sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerini incelemek ve konunun derinlemesine bir analizini yapmaktır. Proje hazırlanırken nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseninden yararlanılacak olup bu çalışmaya kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenen farklı branşlardan seçilmiş olan toplam 20 öğretmen katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından ilgili alan yazına ve uzman görüşlerine dayalı olarak geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Buna göre programlarda değiştirilmesi gereken ilk üç şeyin “müfredat, öğrenci seviyesine uygunluk ve gereksiz ayrıntılar” olduğu, programlara “bireysellik, özgünlük ve işlev” faktörlerinin eklenmesi gerektiği, öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki olduğu ve öğrencilerin olumlu yöndeki gelişmelerinin öğretmenleri de olumlu yönde etkilediği, programların öğrenci başarısında direkt olarak etki ettiği, teknolojik programlar ile yeni teknolojik gelişmeler tam olarak örtüşmediği, uygulanan programların sık sık değişmesinin eğitim ve öğretimi olumsuz olarak etkilediği ve uygulanmakta olan programların, öğrencilerin yaşam becerilerine katkı sağlama açısından yeterli olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Eğitim, Nitel Çalışma

ABSTRACT

The aim of this project is to examine the views of teachers about the teaching leadership problems arising from the program and to make an in-depth analysis of the subject. While preparing the project, qualitative research method and case study design will be used, and a total of 20 teachers, selected from different branches determined by the easily accessible sampling method, participated in this study. A semi-structured interview form developed by the researcher based on the relevant literature and expert opinions was used to collect the research data. Research data were analyzed by content analysis technique. According to the results of the research, the first three things that need to be changed in the programs are "curriculum, suitability for the level of the student and unnecessary details", that the factors of "individuality, originality and function" should be added to the programs, there is a relationship between the motivation of the teachers and the programs, and that the positive developments of the students also affect the teachers. It is seen that the programs have a positive effect on student success, that the technological programs do not fully overlap with the new technological developments, that the frequent changes in the applied programs affect the education and training negatively, and that the programs being implemented are not sufficient to contribute to the life skills of the students.

Keywords: Classroom Management, Education, Qualitative Study

GİRİŞ

Problem Durumu

Eğitim sosyal bir kurumdur, benimsediği vizyon ve misyona göre toplumun sınırlı kaynaklarının büyük bir kısmı toplum için hayati önem taşıyan eğitim kurumuna tahsis edilmektedir. Bu da eğitime verilen önemin açık bir göstergesidir. Ulusal savunma harcamalarından sonra ülkeler en büyük kaynağı eğitim harcamalarına aktarmaktadır. Eğitime yapılan yatırım genellikle okullar aracılığıyla topluma sunulur. Okul ortamında uygulanacak etkili ve verimli öğretim ve öğrenme süreçleri, toplumsal ihtiyaç ve beklentilerin karşılanması açısından önemlidir. Sınıflar, eğitimin temel bileşenleri olan okulun didaktik birimlerini oluşturur (Aydın, 2007). Eğitim faaliyetlerinin size sunulduğu sınıfların iyi yönetimi, eğitim sisteminin amacına hizmet etmesi ve eğitim faaliyetlerinin başarılı olabilmesi için temel gereksinimlerden biridir. Klasik eğitim anlayışında yerini bulan "Kim bilir, öğretir" mantığı, yeni eğitim anlayışında terk edilmiş, toplumsal ve diğer gelişmelerle birlikte kabul görmüş,

Ömer Volkan Karakan¹

Murat Sargın²

Ömer Yıldırım³

Ali Yurtsever⁴

Hasan Kızılrnak⁵

İlknur Sargın⁶

How to Cite This Article

Karakan, Ö. V., Sargın, M., Yıldırım, Ö., Yurtsever, A., Kızılrnak, H. & Sargın, İ. (2023). "Sınıf Yönetiminde Programdan Kaynaklanan Sorunlar" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:111; pp:7024-7035. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.70029>

Arrival: 12 March 2023

Published: 31 May 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Müdür Yardımcısı, Vali Sami Sönmez İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0009-0008-2010-5703

² Müdür Yardımcısı, Tepebaşı Şehit Piyade Astsubay Çavuş Soner Özübek İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0000-0002-5284-0517

³ Okul Müdürü, Odunpazarı Vali Sami Sönmez İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0009-0004-8563-2038

⁴ Müdür Yardımcısı, Erdal Abacı İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0009-0004-9220-5130

⁵ Okul Müdürü, Erdal Abacı İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0009-0004-3457-9871

⁶ Müdür Yardımcısı, 23 Nisan İlkokulu, Eskişehir, Türkiye. ORCID: 0009-0002-0590-436X

genel kabul görmüş bir inanç haline gelmiştir. Meslek bir sanattır ve olması gerekir. kabul edilen bilim dalı kabul edilir. Türkiye'de öğretmen yetiştiren başlıca kurumlar 1997 yılında yeniden düzenlenmiş ve öğretmenlik mesleği derslerine ek olarak sınıf yönetimi dersleri de eklenmiştir. Bu durum sınıf yönetiminin öğretmenlik mesleği ve öğretimin etkililiği açısından ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Okutan, 2008).

Eğitimde başarının temel ön koşulu ve ilk adımı iyi bir sınıf yönetimidir. Sınıf yönetiminin en etkili unsurları şüphesiz eğitimciler yani öğretmenlerdir. Bu bağlamda öğretmenlerin temel beklentisi, eğitim-öğretim etkinliklerinin uygulanması için sınıf ortamını hazırlamak, öğrencileri sürece dahil ederek sınıfta uyulması gereken kuralları belirlemek, bu kuralların öğretmenler tarafından kabul edilmesini sağlamaktır. ilgili kişiler, sınıf içi etkinlikler düzenlemek ve öğrencilerin olumlu davranış kalıpları geliştirmeleri için gerekli ortamı yaratmaktır (Erden, 2008). 2005). Sınıf yönetimi olarak adlandırılan olgu, olumlu bir sınıf iklimi oluşturma ve sınıfta düzeni sağlama gibi yapıların yanı sıra öğrencilerin kendi ruhsal ve bilişsel dünyalarını özgürce ifade edebilmeleri için gizli güçlerini ortaya çıkarma gibi yapıları içerir (Turan, 2004).

Eğitim ve öğretim etkinliklerinin büyük bir kısmı sınıf ortamında gerçekleşmektedir, bu bağlamda sınıf içi öğrenmenin sistemli ve düzenli bir şekilde öğrenilerek geliştirilebileceği söylenebilir (Epeçan ve Okçu, 2009). Bu çalışmada, öğretim yönetimi sorumluluğunu üstlenen öğretmenler, sınıf etkileşimlerini, ilişkileri ve öğrenme ortamlarını düzenlerken davranışlarında tutarlılık göstermelerine izin veren belirli yaklaşımlardan yararlanmaktadır. Öğretmenler belirli kriterlere bağlı olarak sınıf yönetiminde demokratik, otokratik veya alakasız yönetim yaklaşımlarını kullanabilirler. Bu kavramlar tek başlarına veya diğer anlayışlarla birlikte kullanılabilir. Öğretmenler karşılaştıkları durumlar veya problemler sonucunda bu becerilerden hangilerini kullanacaklarını otomatik olarak belirlerler. Sınıf yönetiminden sorumlu öğretmenlerin bireysel ve diğer nitelikleri sınıf yönetiminin kalitesini belirler. Öğretmenlerin bireysel nitelikleri, eğitime ilişkin anlayış ve değer yargıları, öğretim tarzları, liderlik tarzları, derse hazırlıklı veya hazırlıksız olmaları, monoton bir öğretim tarzı benimsemeleri, öğrencilerle sevsen de sevmeseler de empati kurabilme becerisi ve farklı ortamlarda iletişim kurabilme becerileri. sağlıklı bir şekilde Sınıf yönetimi bu faktörden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenir (Yüksel, 2013).

Okullarda yürütülen eğitim faaliyetleri sonucunda öğrenciler akademik olarak gelişirler, yeni bilgi ve beceriler kazanırlar ve aynı zamanda sosyal bir kişilik olarak gelecek yaşamlarına hazırlanırlar (Aydın, 2012). Öğretmenlerin kendileriyle kurdukları iletişim ve etkileşim insanların başarısı için büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin mesleklerindeki başarısı, teknik becerilerinden çok kişilerarası becerileriyle ilgilidir. Sağlıklı iletişim becerileri geliştirebilen öğretmenler, öğrencilerini olduğu gibi kabul eder, empati kurar, öğrenci başarısına odaklanır ve öğrenciler için etkili bir öğrenme ortamı yaratır (Jones ve Jones, 1998). Geleceğimizin direği olan çocuklarımızın yetişmesinde gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetleri sonucunda elde edildiği düşünülürse sınıf yönetiminin önemi daha da iyi anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, programdan kaynaklanan öğretim liderliği sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerini incelemek ve konunun derinlemesine bir analizini yapmaktır.

Amaç

Eğitim organizasyonu birçok alt sistem ve yapıdan oluşur, eğitim organizasyonunun oluşturulmasında, faaliyetlerin değerlendirilmesinde ve devamlılığının sağlanmasında en etkili alt sistem okuldur. Okulların en karakteristik özelliği, sosyal yapı içerisinde birbirleriyle etkileşim halinde olan bireylerle çalışmalarınıdır. Bu nedenle okuldaki bireysel faktör, okul organizasyonunun etkisinden daha kritik bir yer tutmaktadır. Okul örgütleri davranışsal boyutta sosyal nitelikler sergilemelidir (Bursalıoğlu, 2002). Okulların en temel yapı taşı olan sınıflar, eğitim hizmetinin en temel amaçlarına ulaşmak için çok önemli yerlerdir ve sınıf içi etkinlik ve etkinliklerin ana merkezini oluştururlar (Çakmak, 2005). Pedagojik eylem için yaşamın en merkezi alanı olan sınıfta, öğretmenler yönetici konumunu üstlenirler. Öğretmenler sınıf etkinlikleri, öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen iletişimi ve sınıf organizasyonu için planlar yapar ve sağlar. Eğitimin ana sağlayıcısı olan okullarda öğretmenlerin kullandıkları sınıf yönetimi yaklaşımlarının yanı sıra sınıf yönetiminin boyutlarının ve bunlardan etkilenen faktörlerin belirlenmesi hem öğretmenler hem de bu konuda çalışacak bireyler için önemli bir konudur.

Önem

Eğitimin sosyolojik görevi, insanların içinde yaşadıkları toplumun kültür ve değerlerine olan bağlılıklarını güçlendirmek, böylece gelişime ve değişime açık insanlar olarak yaşamlarını devam ettirebilmeleri ve toplumun refahını artırmasıdır. Eğitimin siyasal sorumluluğu ise, bireylere yurttaşlık bilinci kazandırarak, yaşam odaklı demokrasi kültürünün toplumun bir yaşam biçimi olarak inşa edilmesini sağlamaktır. Eğitimin sosyolojik ve politik işlevlerinin geliştirildiği yer, bu kurumların en alt birimi olan okullar ve sınıflardır. Öğretmenlerin okullarda yani sınıflarda oluşturdukları olumlu ya da olumsuz sınıf iklimi ve sınıf yönetiminde gösterdikleri davranış kalıpları ve yaklaşımları, öğretimin yukarıda sıralanan temel işlevlerinin yerine getirilmesine katkı sağlayan başlıca unsurlardır. Eğitim hedefler isınıf yönetimi çalışmasında oluşturulan kavramsal çerçeve bu açıdan önemlidir. Öğretmenlerin

sınıf yönetiminde kullandıkları yaklaşımlar, sınıf içi etkinliklerin gerçekleştiği sınıflarda bireylerin kültürel, ahlaki ve bireysel gelişimleri için çok önemli etkilere sahiptir. Öğretmenlerin sınıf yönetimine yaklaşımı, öğrencilerin akademik başarılarında, sosyalleşmelerinde ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen bireyler olarak yetişmelerinde kilit rol oynamaktadır. Öğretmenlerin benimsediği yönetim anlayışını öğretmenlerin iletişim becerilerinden ayırmak oldukça güçtür. Bu çalışma, kullanılan eğitim programları bağlamında ortaya çıkan sınıf yönetimi problemlerinin analiz edilmesi bağlamında önem arz etmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İçerik Bağlamında Sınıf Yönetimi

Eğitim, sosyal yapıyı sürdürme bilinci yayınlayan bireylerin yetiştirilmesini hedefleyen, sosyal, siyasi ve kültürel yönden işlevleri olan üretken bir kurumdur. Bireylerin sosyalleşme döneminde aileden sonrasında en oldukça buldukları kurum, öğrenim kurumudur. Kişilerin aileleri haricinde kurduğu en mühim ilişkiler istemi, sınıfta kurduğu ilişkilerdir (Özcan, 2012). Sınıf, eğitsel amaçlar doğrultusunda kurulmuş öğrenim ortamı (Aydın, 2015), öğrencilerin etkileşim arasında buldukları örneksiz bir havaya ve iklime haiz çevre (Çalık, 2012) ve öğrenim tedris faaliyetlerini sürdürdükleri ömür alanıdır (Kantos ve Taşdan, 2007). Bir başka tanıma bakılırsa sınıf, yaş, malumat ve kabiliyet seviyesi benzer biçimde muayyen özellikler bakımından benzerlik yayınlayan öğrencilerin bir araya getirilmesiyle açılan gruplardır (Başar, 2014). Celep (2014) ise sınıfı, öğrenim-tedris faaliyetlerinin üretildiği yer olarak tanımlamaktadır. Bir başka ifadeyle ise, sınıf, öğretmen, talebe ve bir ekip materyallerin bir gaye doğrultusunda bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş yapı ve süreçlerdir. Okul hiyerarşisi içinde derslik bir alt sistem olarak ele alındığından, okul yönetimine karşı derslik yönetimi de aynı şekildedir. Bu bakımdan düşünüldüğünde derslik yönetimi, öğrenim ve okul yönetiminin sınıflara uyarlanmış halidir. Ancak sınıflar kendi içlerinde farklılık gösterirler. Nasıl ki örgütlerin belirledikleri hedeflere ulaşmasını kolaylaştıracak bir yönetime ihtiyacı varsa, sınıfların da bir yönetime ihtiyacı vardır. Bu yönetim “derslik yönetimi” dir (Toprakçı, 2017).

Sınıf Yönetimi Kavramı

Sınıf, öğretmen talebe etkileşiminin görüldüğü, talebe davranışlarının eğitimin hedefleri doğrultusunda şekillendiği yerdir. Eğitim için lüzumlu olan birincil kaynakların öğretmenler tarafınca iyi bir halde değerlendirilmesi gerekmektedir (Başar, 2002). Sınıf yöneticisi olarak öğretmenlerin kendilerine verilen yetki ve sorumluluklar iyi bir halde yerine getirebilmeleri için ehil malumat ve beceriye haiz olmaları ve huy bilimleri ve idare bilimleri benzer biçimde alanlarda kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir (Ünal ve Ada, 2003). Sınıf yönetimiyle alakalı oldukça sayıda tarif mevcuttur: Sınıf yönetimi, eğitimin belirlenen hedefler doğrultusunda gerçekleşebilmesi adına öğretmenin, derslik içi ortamını düzenlemesi ve talebe davranışlarını test etmesidir (Erden, 2005). Sınıf yönetimi, derslik içi kaynakların amaçlara hizmet edecek halde kullanılabilme becerisidir (Okutan,2008). Sınıf yönetimi, müspet bir derslik iklimi döneminde, belirlenen kurallar doğrultusunda müsait bir derslik düzeni oluşturularak, öğretimin ve dönemin faal halde yönetilmesi sürecidir. Sınıf yönetimi alanında incelemeler yaparak öğretmenin derslik içi becerilerini arttırmayı hedefleyen bilim dalı, derslik yönetimi olarak tanımlanabilmektedir (Çelik,2005). Sınıf yönetimi, derslik içi etkinlikleri faal bir şekilde sürdürme ve talebe davranışlarına yol gösterme sürecidir. Başka bir anlatım ile derslik yönetimi, olumlu yönde öğrenme ikliminde, öğrencilerin kendilerini anlatım edebilmelerine ve potansiyellerinin farkına vararak onları ortaya çıkarabilmelerine destek olur (Turan,2007). Eğitimin, belirlenen amaçlara ulaşabilmesi mevzusunda derslik içi kaynakları, faal ve bereketli bir halde kullanılabilmesine derslik yönetimi ismi verilir (İlgar,2005). Sınıf yönetimi; öğrenme mevzusunda müsait ortamın oluşturulması ve devamlılığının sağlanmasıdır. Öğretmen ve öğrenciler üstündeki engellerin kaldırılması, tedris zamanının müsait halde kullanılması, etkinliklerdeki talebe katılımlarının arttırılması, derslik içi kaynakların, insanların ve dönemin faal halde kullanılmasıdır (Erdoğan,2007). Sınıf yönetimi, muayyen bir gaye doğrultusunda sınıftaki tedris kaynaklarının ve öğrencilerin eşgüdümlü olarak harekete geçirilme sürecidir (Celep,2004).

Sınıf Yönetiminde Program Kaynaklı Sorunlar

Eğitim sisteminde gerek yüz yüze gerekse sanal ortamlarda sunulan eğitim öğretim hizmetlerinin belirlenen hedeflere ulaşmasına katkı sağlayacak en önemli yetkinliklerden birisi de sınıf yönetim becerileridir. Bu olgu sınıflarda belli bir düzenin sağlanması, bu düzenin sürdürülebilir hale getirilmesi, öğrencilerin kişisel ihtiyaç ve hassasiyetlerinin karşılanabilmesi ve disiplinin belli düzeyde sağlanmasına varana kadar birçok parametreyi bünyesinde barındırmaktadır (Emmer ve Stough, 2001). Örgün eğitim ile ilgili olarak hazırlanan bir takım araştırmalarda, etkili sınıf yönetimi stratejilerinin öğrencinin sorumluluk ve derse olan ilgilerini arttırma, akademik başarı sağlama, ruhsal ve bilişsel davranışları ve motivasyonu pozitif yönlü etkileme, öğretim faaliyetlerine katılma yönünde öğrencileri güdüleme ve arzu edilmeyen davranışların engellenmesi yönünde birçok olumlu etkisi bulunduğu belirtilmiştir (Kayıkçı, 2009).

Sınıf yönetimi uygulamalarının etkili bir biçimde kullanılması, yüz yüze eğitimde olduğu gibi sanal sınıflarda da birçok fayda sağlayacaktır. Sanal sınıf ortamında, örgün eğitimde kullanılan sınıf yönetimi stratejilerine ek olarak başkaca yöntemlerin de kullanılması gerekmektedir. Bu nedenle sınıf yönetimi stratejilerini, öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak ayrı konumlarda olduğu, sınıf etkinliklerine katıldığı, aynı anda farklı araç ve olanaklarla etkileşimde bulunduğu sanal sınıfın olanak ve sınırlamaları doğrultusunda düşünmek mantıklıdır. Geleneksel sınıflardaki fiziksel düzenin, sanal sınıflarda kullanılan donanım ve yazılımların yanı sıra canlı dersler sırasında öğretmen ve öğrencilerin bulunduğu ortama karşılık geldiği söylenebilir. Sanal sınıflarda, katılımcıların uygun bir ortamda, gerekli donanım ve yazılıma erişimleri, gerekli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmaları önemlidir (Johnson, 2020). Diğer bir deyişle, katılımcıların fiziksel çevre ve teknoloji konusunda rahat olmaları gerekmektedir. Ayrıca geleneksel yüz yüze öğretimde kullanılan ders içeriklerinin doğrudan dijital formata dönüştürülmesi, çevrimiçi ortamda etkili öğretimin sağlanması için yeterli olmamaktadır. Bu nedenle ortamın imkanlarına ve sınırlılıklarına göre dersler sanal sınıflarda işlenir; katılımı, etkileşimi ve işbirliğini teşvik edecek şekilde planlanmalı, sunulmalı ve değerlendirilmelidir (Christopher, 2014). Bununla birlikte, çevrimiçi öğrenmenin başarısında zaman yönetimi önemli bir rol oynamaktadır. Web tabanlı video konferans sistemlerini kullanan sınıflarda, öğretmenlerin aynı anda birçok eğitsel, sosyal, idari ve teknik rolü yerine getirmeleri beklenir. Araştırmalar, karmaşık ve zorlu sanal sınıflarda iyi zaman yönetiminin gerekli olduğunu göstermektedir (Cornelius, 2014). Sanal sınıflarda öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak ayrı olmaları ve teknoloji aracılığıyla iletişim kurabilmeleri, ilişkilerin yönetilmesini önemli kılmaktadır. Sanal sınıflar, katılımcıların kendilerini sosyal ve duygusal olarak ifade etmelerine ve bir sosyal varlık ve topluluğa ait olma duygusunun gelişimine katkıda bulunmalarına olanak tanır. Sanal sınıflarda etkileşim ve katılım için birçok yaklaşım ve ortam (ses, video, sohbet, oylama) olmasına rağmen, yüz ifadeleri ve etkileşim olasılığı gibi görsel ipuçlarının geleneksel sınıflara göre daha düşük olduğu söylenebilir. Son olarak, çevrimiçi öğrenme ortamlarında bulunan disiplin sorunları, geleneksel yüz yüze sınıflarda bulunan davranış sorunlarından farklı olabilir. Mahremiyet sorunları, yüksek sesle veya sessiz öğrenciler, uygunsuz dil kullanımı, ortamın manipülasyonu gibi yıkıcı davranışlar çevrimiçi ortamlarda karşılaşılan sınıf yönetimi sorunlarından bazılarıdır (Ko ve Rossen, 2017). Bu nedenle sanal sınıflarda yüz yüze öğretimde olduğu gibi benzer davranış sorunlarına çözüm getirebilmek önemli görülmektedir. Öğrencilerin sanal sınıflarda başarılı olabilmeleri için öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine sahip olmaları gerekmektedir.

Bu alandaki eğitimcilerin sanal sınıflarda karşılaşılabilecekleri sınıf yönetimi sorunlarının üstesinden gelebilmeleri için hazırlıklı olmaları ve desteklenmeleri önemlidir. Bu nedenle COVID19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin sanal sınıflarda karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunlarının altını çizmek, öğretmenlere konuyla ilgili pratik önerilerde bulunmak, kaynak sağlamak, mesleki gelişim fırsatları sunmak ve çevrimiçi ortama uyumlarını kolaylaştırmak açısından önemlidir. Öğretim ortamları. İlgili literatür incelenerek, araştırma uzaktan eğitim etkinliklerinin kalitesine (Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020) ve COVID19 salgını nedeniyle öğretmenlerin uzaktan eğitim etkinliklerinde karşılaştıkları zorluklara odaklanmaktadır (Asmara, 2020).

İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde konu ile ilgili olarak hazırlanmış araştırmalara yer verilmiştir;

Durmaz ve diğerleri (2020), hazırlanmış oldukları çalışmalarında okul öncesi eğitim kademesinde hizmet vermekte olan öğretmenlerin hali hazırda kullandıkları sınıf yönetimine yönelik yaklaşım ve stratejilerin ne düzeyde fayda sağladığını belirlemek amacıyla gözetmişlerdir. Hazırlanan bu çalışma öğretmenlerin gerek gelişimsel gerekse zorlamalı öğretim yönetimi stratejilerini kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretimsel gelişim yönetimi yeteneklerini daha da yararlı görmelerine rağmen dersliklerde sıklıkla kullanmayı tercih etmedikleri ortaya konulmuştur. Çoğu öğretmen bunu çok etkili bulmasa da, ikna edici sınıf yönetimi stratejilerini daha sık kullandıkları tespit edilmiştir.

Ünlü ve Tunç Pekkan (2019) yaptıkları çalışmada, ders gözlemlerine dayalı ve yönetici desteği ile eğitimci adaylarını destekleyen bir uygulama geliştirmeyi ve uygulamanın etkisini incelemeyi kendilerine hedef olarak belirlemişlerdir. Bu doğrultuda sınıfı yönetmekte zorlanan bir öğretmen ve sınıfındaki çocuklarla toplam 41 saat sınıf gözlemi ve 7 saat öğretmen görüşmesi içeren bir süreç gerçekleştirmişlerdir. Öğretmen davranışlarının çocuk üzerindeki etkisine ve öğretmenlerin ve çocukların istenmeyen davranışlarına odaklanan bir uygulama geliştirildi. Gözlemlenen olumlu davranış değişikliklerinin ardından öğretmenin önleyici davranışlar geliştirdiğini, istenmeyen davranışların sıklığını azalttığını ve sınıf yönetiminde olumlu değişiklikler olduğunu göstermiştir.

Semerci ve Uyanık Balat (2018) tarafından yapılan araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışma aynı zamanda öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini ve öz-yeterlik algılarını farklı değişkenler üzerinden incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmacılar ilişki tarama modelini kullanarak okul öncesi öğretmenleri üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda öğretmenin

sınıf yönetimi becerilerinin yaş, eğitim düzeyi, okul türü ve yaş grubu gibi değişkenlere bağlı olarak anlamlı değişiklikler gösterdiğini bulmuşlardır. Araştırma sonucunda öz-yeterlik algılarının öğrenim düzeyine ve okul türüne göre farklılık gösterebileceği, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile özyönetimleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Etkinlik hissi araştırmasının sonuçlarıyla uyumlu olarak, devlet okullarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin sınıfta çocukların yıkıcı davranışlarıyla baş etme ve olumlu davranışlara yönlendirme konusunda düşük öz-yeterlik algılarına sahip oldukları sonucuna ulaşılmış ve çocuklara yönelik etkinliklerin planlanabileceği önerilmiştir.

Parpucu, Yıldırım Polat ve Akman (2018) öğretmenlerinin genel anlamda sınıf yönetiminde ilişkiler ve iletişime ilişkin fikirlerini betimlemeye çalışmışlardır. Nitel araştırma deseninde tasarlanan çalışmada, okul müdürü ve asistanı bulunan 13 eğitimci ile görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmada betimsel analiz tekniği kullanılmış, sonucunda elde edilen veriler “sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimini etkileyen faktörler, iletişimi engelleyen faktörler, öğretmen-çocuk iletişimi, çocuklar arası iletişim, çocuklar arasındaki çatışma durumları ve sınıf kuralları” başlıkları altında yorumlanmıştır. Araştırma verilerine göre, öğretmenlerin eğitim düzeyinin sınıf yönetimi, sınıf yönetimini ve sınıf içi etkileşim süreçlerini etkileyen faktörler ve ilgili dereceye sahip yardımcı doçentler açısından öğretmenler arasında büyük fark yarattığı ortaya konmuştur ve lise mezunları diğer öğretmenin gerisinde kalmaktadır.

Sucuoğlu ve diğerleri (2017), tarafından hazırlanan başka bir çalışmada ise öğretmenlerinin sınıf yönetimini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmacılar bu değerlendirmeyi, öğretmenler tarafından kullanılan sınıf yönetimi stratejilerini belirlemek, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerini kullanmalarının yaş, eğitim ve deneyim gibi konulardaki değişkenliğini incelemek ve öğretmenler tarafından yaygın olarak kullanılacak stratejileri belirlemek amacıyla gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, sınıfında özel eğitim öğretmeni olan ve olmayan öğretmenlerin, çalışmada kullanılan öğretmen stratejileri anketinin Türkçe formunda benzer puanlara sahip oldukları tespit edilmiştir. Kaynaştırma sınıf yönetimi stratejilerini kullanan öğretmenlerin, olumsuz sınıf yönetimi yöntemlerini diğer öğretmenlere göre özellikle yararsız buldukları ve olumlu geribildirim tercih ettikleri tespit edilmiştir. Araştırmacılar ayrıca kurs ve hizmet içi öğretmen eğitiminin öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri üzerindeki etkisini ve özel eğitim öğrencilerinin sınıf yönetimindeki yerine ilişkin tartışma yürütmüşlerdir.

Rawlings Lester ve diğerleri (2017), sınıf rutinleri ve bunların sınıf yönetimi üzerindeki etkileri hakkındaki güncel literatürü inceleyerek sınıf yönetimine katkıda bulunan yönetim rutinlerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Çalışma, sınıf rutinlerinin etkili sınıf yönetimi için temel oluşturduğu ve öğretmenleri çeşitli boyutlarda desteklediği sonucuna varmıştır. Özellikle çocuklara doğru alışkanlıkları öğretmek için belirli idari rutinleri uygulamanın önemli bir destek olduğu fikrini desteklemektedirler.

Carlson ve ark. (2011) İnanılmaz Yıllar Öğretmenleri Sınıf Yönetimi Programı kapsamında verilen eğitimlerden okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi stratejilerine ilişkin algılarını incelemek için yaptıkları çalışmada 24 okul öncesi öğretmeni ile çalışmışlardır. Öğretmenlere 8 oturumda toplam 32 saat süre verilmiş ve eğitim öncesi ve sonrasında sınıf liderliği algıları ölçülmüştür. Eğitimlerin ardından yapılan izleme çalışmaları, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejileri ve kullanımlarına ilişkin algılarında olumlu değişiklikler olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin özellikle sınıf ilişkileri ve aile etkileşimleri ile ilgili olarak olumlu değişiklikler gösterdiği ve olumsuz sınıf yönetimi stratejilerinden uzaklaştıkları tespit edilmiştir.

Drang (2011) öğretmenlerin sınıf yönetimine yönelik değer yargılarını, bilgi ve uygulamalarını incelemek amacıyla ortaya koydukları çalışmalarında 6 okul öncesi öğretmeni ile işbirliği yapmıştır. Öğretmenlerin uygulamalarının gözlemlenmesi, görüşmeler ve doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler sonucunda, sınıf liderliğinde akranların birbirlerini etkilediği ve mesleki deneyim ile sınıf liderliği becerilerinin arttığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin inanç ve uygulamalarının birbiriyle uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Florin (2011) araştırmasını okul öncesi öğretmenlerinin kullandığı farklı sınıf yönetimi stratejilerini belirlemek ve değerlendirmek ve kullanılan stratejilerin çocuklar üzerindeki skolastik ve sosyal etkilerine ilişkin görüş ve inançları incelemek amacıyla yapmıştır. Araştırmanın sonuçları öğretmenlerin sınıf yönetiminde genel olarak başarılı olduklarını ve kullanılan olumlu sınıf yönetimi stratejilerinin çocukların akademik ve sosyal becerilerini desteklediğini göstermiştir.

Pereira ve Smith-Adcock (2011), çocuk merkezli öğretim yönetimine sınıf temelli bir yaklaşım ile öğretmen merkezli bir öğretim yaklaşımını karşılaştırmak ve analiz etmek için yaptıkları çalışmada çocuk merkezli öğretim yönetimi örnekleri sunmuştur. Araştırma sonucunda, çocuk merkezli uygulamaların çocukları güçlendirerek baş etme becerilerini geliştirdiği, öğretmenlerin çocuklara dönüt vermek için daha iyi eğitim alma ihtiyacı hissettikleri ve gelişimlerini desteklediği tespit edilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, sınıf yönetimi sürecinde karşılaşılan program kaynaklı sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmış olması bakımından olgu bilim deseninde tasarlanmış nitel bir çalışmadır. Olgu bilim nitel araştırmalarda kullanılan bir araştırma desendir. Olgu bilim deseni, herhangi bir olgu hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla, kişilerin deneyimlerinden faydalanılan araştırma türüdür (Bloor & Wood, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Samsun İli Çarşamba ilçesinde görev yapan öğretmenlerden, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 20 öğretmen oluşturmaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımları

Değişkenler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	10	50
	Erkek	10	50
Eğitim Durumu	Lisans	14	70
	Lisansüstü	6	30
	10 ve altı yıl	4	20
Mesleki Kıdem	11-20 yıl	10	50
	21 yıl ve üzeri	6	30
	Toplam	20	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin değişkenleri cinsiyet, mesleki durumu, eğitim durumu ve mesleki kıdem şeklindedir. Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin %50'si kadın, %50'si erkektir. Eğitim durumu değişkenine göre öğretmenlerin %70'i lisans, %30'u lisansüstü eğitim düzeyindedir. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin %50'si 10 ve altı yıl, %30'u 11-20 yıl, %20'si 21 yıl ve üzeri şeklindedir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme, önceden hazırlanan beş sorunun katılımcılara sorulması ve katılımcıların bu sorulara verdikleri yanıtlardan oluşmaktadır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Görüşme formunun birinci bölümünde kişisel bilgilere (öğretmenlerin cinsiyeti, medeni durumları, mesleki kıdemleri, Branşı ve çalıştığı eğitim kurumu), ikinci bölümde ise öğretmenlerin görevlerini yerine getirme sürecinde yaşadıkları sorunlara ilişkin toplam beş yarı yapılandırılmış açık uçlu sorudan oluşmakla birlikte derinlemesine bilgi almak için sonda sorular da sorulmuştur. Veri toplama aracında yer alan sorular aşağıda verilmiştir.

- 1-Size göre, ders programlarının öğrenci seviyesine uygunluğu yönünden yaşanan sorunlar nelerdir?
- 2- Size göre, ünite konularının yaşamla ilişkilendirilmesi konusunda yaşanan sorunlar nelerdir?
- 3- Size göre, ders programlarındaki ünite sayısından kaynaklı yaşanan sorunlar nelerdir?
- 4- Size göre, bir günde işlenen ders sayısından kaynaklı yaşanan sorunlar nelerdir?
- 5- Size göre, ders aralarının (teneffüslerin) yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar nelerdir?

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanması katılımcılarla yapılan yüz yüze görüşmeler ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak dahil edilmişlerdir. Araştırmanın amacı ve önemine ilişkin katılımcılara bilgi verildikten sonra görüşme formunda yer alan sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Her bir katılımcı için veri toplama sürece yaklaşık 10 dakika sürmüştür. Bu çalışmada öğretmenlerin görevlerini yerine getirme sürecinde yaşadıkları sorunların neler olduğu konusunda öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla öğretmenlere “yarı yapılandırılmış görüşme formu” uygulanmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılan araştırmalarda doğrudan alıntılara sık sık yer verilebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

BULGULAR VE YORUM

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmada “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili değiştireceğiniz ilk üç şey ne olurdu?” Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 2: Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili değiştireceğiniz ilk üç şey ne olurdu? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Eğitimsel	Müfredat, öğrenci seviyesine uygunluk ve gereksiz ayrıntılar	6
	Teknoloji daha fazla kullanılmalı, simülasyon ve kaynak	3

Tablo 2’de; “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili değiştireceğiniz ilk üç şey ne olurdu?” sorusunun tek tema altında toplandığı ve katılımcıların büyük bir bölümünün bur soruya “müfredat, öğrenci seviyesine uygunluk ve gereksiz ayrıntılar” cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların soruya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“ Müfredat, kazanımların ayrıntısı, öğrenci seviyesine uygunluk. Müfredat, öğrenci seviyesini göz önünde bulundurma, bireysellik. Müfredattaki gereksiz ayrıntılar. İlkokulda müfredata yaşamsal becerilerin artırılmasına ve kendilerini keşfetmelerine yönelik dersler koyardım. Serbest etkinlik dersinin adını "Yaşamsal Beceriler", "Kendimi Tanıyorum", "Toplumsal Uyum Becerileri" vb. olarak değiştirerek, dersin kazanımlarını daha da somutlaştırdım. Öğrenciyi pasif durumdan çıkarmak, soyut matematik, teknolojik öğretmen. Ezberci eğitimi destekleyen programlarda değişiklik yapardım. Her öğrenci için aynı standart programları değiştirmek isterdim. Öğrencinin yeteneklerini geliştirmeyen programları değiştirmek isterdim. ”. (f=8)

“Teknoloji daha fazla kullanılmalı, deneyler simülasyon yoluyla gösterilmeli, daha fazla kaynak sağlanmalı. ”(f=2)

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

2- Araştırmada “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili ekleyeceğiniz ilk üç şey ne olurdu?”Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 3: Araştırmada “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili ekleyeceğiniz ilk üç şey ne olurdu? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Sosyal	Bireysellik, özgünlük, işlev	6
Eğitimsel	Daha çok etkinlik, görsel ve işitsel materyal	3

Tablo 3’de “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili ekleyeceğiniz ilk üç şey ne olurdu?” sorusuna cevapların iki tema altında toplandığı görülmektedir. Soruya ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde katılımcıların büyük bir bölümünün “ bireysellik, özgünlük ve işlev cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların soruya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“ Bireysellik özgünlük işlev. Özgünlük, bireysellik ve sosyal etkinlikler. Okul öncesi eğitimi zorunlu kılarak, taşınabilir eğitim kapsamına alırdım. Yönetmeliğe, Okul öncesi eğitim almayan çocuğun 1. sınıfa başlayamayacağı maddesini eklerdim. Özellikle ilkokulda toplumsal, milli - manevi ve etik değerlerin benimsenmesine yönelik dersler eklerdim. 3- Öğrencilere, salt bilgi yüklemek yerine, bilginin anlamlandırılması, yorumlanması ve günlük hayatta kullanılması amacıyla, etkinlik ve beceri ağırlıklı dersleri müfredata eklerdim. Her okulda, bireysel farklılıklara hitap eden, okullar arası farklılıkları ortadan kaldıran, çeşitlendirilmiş öğrenme ve deneyim ortamlarının olmasını sağlardım. İlk olarak hayata dönüklük, ikinci olarak toplum şartlarına uygunluk, üçüncü olarak kendi öğrencimize uygunluk. Ezberci programları ortadan kaldırmak isterdim. Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak eklemeler yapardım Öğrencilerin bireysel farklılıklarına yönelik eklemeler yapardım Öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaracak ya da geliştirecek eklemeler yapardım. ”(f=6)

“Daha çok etkinlik/ görsel ve işitsel materyal. Daha fazla etkinlik şeklinde deney çalışmalarını akıllı tahtada gösterilmeli, daha fazla kaynak sağlanmalı, öğrencilerin deney çalışmalarını yapabilmesi gerekir. ” (f=3)

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

3- Araştırmada “Öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Eğitimsel	Kesinlikle vardır. Öğrencilerin bu yöndeki değişim ve gelişmeleri öğretmeni de motive eder.	9

Tablo 4’de “Öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki var mıdır?” sorusunun tek tema altında toplandığı görülmektedir. Soruya ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde ise katılımcıların tamamının Kesinlikle vardır. Öğrencilerin bu yöndeki değişim ve gelişmeleri öğretmeni de motive eder cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların soruya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“ Kesinlikle vardır. Kazanım süreleri belki geçirgenlik. Evet. Var ne kadar program öğrenci seviyesine uygunsuzsa öğrenci katılımı ne kadar fazla ise o kadar iyi motivasyon sağlanır. Öğretmenin motivasyonu çok önemli. Öğretmenin inanmadığı sevmediği konuda işte ne olursa olsun yaptığında zoraki yapar program amacına ulaşmaz. Öğretmen alan bilgisi dışında ilgi duyduğu derslerin programın ilk saatlerde olması motivasyonu artıracaktır. Vardır. Eğitim programı, öğrencilerde istedik değişimler oluşturmak için yapılacak her türlü etkinliği içerir. Öğrencilerin bu yöndeki değişim ve gelişmeleri öğretmeni de motive eder. Öğretmen programın işe yaramadığını düşünürse motive olmaz. Bence vardır. Aynı programlar standart programlar öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine engel olmakta, motivasyonlarını düşürmektedir. Her eğitim öğretim döneminde aynı programlar öğretmenlerin rutinleşmesini, öğrencilerin derse katılımını azaltmaktadır.” (f=9)

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmada “Öğrencilerin başarısı ile program arasında bir ilişki var mıdır?” Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin başarısı ile program arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Eğitimsel	Kesinlikle vardır	9

Tablo 5’de “Öğrencilerin başarısı ile program arasında bir ilişki var mıdır?” sorusunun tek tema altında toplandığı ve katılımcıların hepsinin soruya ilişkin olarak “ kesinlikle vardır ”cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların konuya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir: “ Evet. Kazanımı tümüyle edinmesi buna bağlı olabilir oranlar. Var program öğrenci seviyesine uygun olmalı, yaşayarak öğrenmeli ya da hayal edebilmeli. Vardır kesinlikle. Öğrenci başarısı öğrencinin tüm ihtiyaçlarına göre ayarlanan programla mümkündür. Günümüzde sadece akademik başarı üzerine olan programı yaşayarak eksikliklerini görüyoruz. Yetenekleri keşfedilmemiş öğrenciler dolu sınıflar. Aynı şekilde öğrencinin ilgi duyduğu veya başarılı olduğu dersleri öncelikle tercih etmesi beklenir. Vardır. Eğitim programı, öğrencilerin özelliklerine, ihtiyaçlarına ve beklentilerine göre hazırlanmamışsa, öğrencilerde beklenen başarıyı getirmesi de güç olacaktır. Vardır ancak öğrencini de içinde biraz azim olacak. Yoksa hangi programı sunarsan sun işe yaramaz. Eğer öğrenciyi aktif hale getirecek bir program olursa öğrencide motive olur. Öğrenci başarısı ile program arasında önemli bir ilişki vardır. Öğrencinin gelişmesini destekleyecek, yeteneklerini ortaya çıkaracak programlar geliştirilmezse ya da öğrencilerin bireysel farklılıklarına yönelik programlar hazırlanmazsa ya da öğrencilerin göreberek yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak programlar geliştirilmezse öğrencilerin başarılı olmaları güçleşir.” (f=9)

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmada “Sizce programlar ile yeni teknolojik gelişmeler örtüşüyor mu?” Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 6: Sizce programlar ile yeni teknolojik gelişmeler örtüşüyor mu? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Eğitimsel ve teknolojik olarak	Kısmen	7
	Örtüşüyor	2

Tablo 6’da “Sizce programlar ile yeni teknolojik gelişmeler örtüşüyor mu?” Sorusunun tek tema altında toplandığı görülmektedir. Soruya ilişkin olarak katılımcı cevapları incelendiğinde ise katılımcıların büyük bir bölümünün “kısmen” cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların konuya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir: “Kısmen. Bazen. Evet, birçok program teknoloji ile örtüşmeli. Örtüşmeyen programlar var mutlaka. Matematik dersinde örneğin her konuyu teknoloji ile anlatmak zordur. Her branşta teknoloji kullanmak zorunda da değiliz. Tam olarak örtüşmüyor. Günümüz bilgi ve teknoloji çağında, eğitim öğretim programları çağın gerisindedir. Bu durum

okuldan okula, bölgeden bölgeye de değişmektedir. Örtüşüyor. 1. sınıf öğrencisi bile istediği bilgiyi internette istediği anda bulurken biz ona sen burada 40 dk. Otur ben sana bazı bilgileri vereceğim dersiniz o çocuk size güler. Ben örtüşüğünü düşünmüyorum. Programlar yeni teknolojiye uygun geliştirilmiyor. Ezbercilikten kurtulamayan, öğrencilerin teknolojik araç gereçleri kullanmalarını sağlayacak programlar hazırlanmamaktadır. Öğretmenin bilgiyi aktarmaktan öğrencinin ise bu basmakalıp bilgileri almaktan ileri gidemediği programlar bulunmaktadır.” (f=7)

“Örtüşüyor” (f=2)

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmada “Programların çok sık değişmesi eğitim-öğretimi etkiliyor mu?” Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 7: Programların çok sık değişmesi eğitim-öğretimi etkiliyor mu? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Eğitimsel	Olumsuz olarak etkiliyor	9

Tablo7’de “Programların çok sık değişmesi eğitim-öğretimi etkiliyor mu?” Sorusunun tek tema altında toplandığı görülmektedir. Soruya ilişkin olarak katılımcı cevapları incelendiğinde ise katılımcıların tamamının “olumsuz olarak etkiliyor” cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların konuya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir: “ Kesinlikle etkiliyor. Sınava hazırlanan öğrencilerde sürekli karışıklıklar oluyor. Adaptasyon sorunu. Olumsuz etkiliyor. Bir program tam oturmadan diğerine geçilmesi öğrenci ve anlatıcı tarafından sıkıntılı olmaktadır. Etkiliyor. Öğrencilerin kaybı oluyor. Tam bir düzene alışmışken değişiklik oluyor. Ya da tam tersi gelen değişikliğe uyum sağlamada güçlükler yaşanıyor. Öğretmenin veya öğrencinin ders süresi, planlama ve derse olan hazır bulunuş düzeylerini etkileyecektir. Etkiliyor. Bir programın çıktıları alınmadan, süreç içerisinde aksayan veya iyi yönleri görülüp, revize edilmesi gereken hususları tespit edilemeden değiştirilmesi durumunda, yeni program, bir öncekini tamamlayamıyor, aksine zaman, emek ve bir neslin kaybına neden olabiliyor. Bir önceki bir sonraki fark etmiyor. Niye? Çünkü değişen de değişmeyen de işe yaramıyor. Ben etkilediğini düşünüyorum. Her gelen yeni bir program getiriyor. Bu program öğrencilere uygun mudur, hangi alanda gelişmelerini sağlayacak ya da öğrencilerin hangi becerilerini geliştirecek bunlar dikkate alınmadan üzerinde ayrıntılı düşünülmeden getirilen programlar eğitim ve öğretimi olumsuz etkilemektedir.” (f=9)

Beşimci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Araştırmada “Sizce programlar öğrencilerin yaşam becerilerine katkı veriyor mu? Geliştiriyor mu?” Sorusuna dair görüşler şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 8: Sizce programlar öğrencilerin yaşam becerilerine katkı veriyor mu? Geliştiriyor mu? Sorusuna dayalı görüşler

Temalar	Kodlar	f
Sosyal ve eğitimsel	Yeterli değil	5
	Kısmen	4

Tablo 8’de “Sizce programlar öğrencilerin yaşam becerilerine katkı veriyor mu? Geliştiriyor mu?” Sorusunun tek tema altında toplandığı görülmektedir. Soruya ilişkin olarak katılımcı cevapları incelendiğinde ise katılımcıların büyük bir bölümünün “yeterli değil” cevabını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların konuya yönelik olarak kendi ifadelerinden birkaçı aşağıda verilmektedir:

“Şu an günümüzdeki programları yeterli bulmuyorum. Programlar doğrudan yaşam becerisine katkıda bulunmaz. Programı uygulayan öğretmenin programı etkin kullanabilme, uyarlayabilme ve derslerin içeriğine bağlıdır. Pek katkı sağlayamıyor. Çünkü öğrenciler sınav kaygısı ile bilgiyi kısa süreli belleğe alıyor, bu bilgi yaşamsal becerilerle desteklenmediğinden çoğu zaman uzun süreli belleğe aktarılamıyor. Sağlamıyor. Öğrendiğini hayatta kullanamıyor çünkü programlar hayata dönük değil. Bence geliştirmiyor. Onların yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak programlar bulunmuyor. Onların gündelik hayatta karşılaşacakları sorunlara çözüm üretmelerine yönelik programlar hazırlanmıyor. Ezberci.” (f=5)

“Kısmen. Daha çok akademik yönden sonuç odaklı yaşam becerileri kısmı eksik. Öğrencinin yaşadığı çevre ve bilişsel gelişimi, okul iklimi daha çok dikkate alınmalı. Her zaman değil. En azından benim branşında değil.” (f=4)

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç

Araştırmanın yapıldığı katılımcıların verdikleri cevaplara göre elde edilen bulgular şu şekildedir;

Araştırmada; “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili değiştireceğiniz ilk üç şey ne olurdu?” sorusu sorulduğunda katılımcıların büyük bir bölümünün “müfredat, öğrenci seviyesine uygunluk ve gereksiz ayrıntılar” cevabını verdikleri görülmektedir. Buna göre programlarda değiştirilmesi gereken ilk üç şey “müfredat, öğrenci seviyesine uygunluk ve gereksiz ayrıntılar” olarak düşünülebilir.

Araştırmada; “Siz program geliştirici olsaydınız programlarla ilgili ekleyeceğimiz ilk üç şey ne olurdu?” Sorusu sorulduğunda “bireysellik, özgünlük ve işlev” cevabında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Buna göre programlara “bireysellik, özgünlük ve işlev” faktörleri eklenmelidir.

Araştırmada “Öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki var mıdır?” sorusu sorulduğunda katılımcıların tamamının “kesinlikle vardır, öğrencilerin bu yöndeki değişim ve gelişmeleri öğretmeni de motive eder cevabını verdikleri görülmektedir.” Buna göre öğretmenlerin motivasyonu ile programlar arasında bir ilişki vardır ve öğrencilerin olumlu yöndeki gelişmeleri öğretmenleri de olumlu yönde etkilemektedir.

Araştırmada; “Öğrencilerin başarısı ile program arasında bir ilişki var mıdır?” sorusu sorulduğunda katılımcıların tamamının “kesinlikle vardır ”cevabını verdikleri görülmektedir. Buna göre programlar öğrenci başarısında direkt olarak etki göstermektedir.

Araştırmada; “Sizce programlar ile yeni teknolojik gelişmeler örtüşüyor mu?” Sorusu sorulduğunda katılımcıların büyük bir bölümünün “kısmen” cevabını verdikleri görülmektedir. Buna göre teknolojik programlar ile yeni teknolojik gelişmeler tam olarak örtüşmemektedir.

Araştırmada; “Programların çok sık değişmesi eğitim-öğretimi etkiliyor mu?” Sorusu sorulduğunda katılımcıların tamamının “olumsuz olarak etkiliyor” cevabını verdikleri görülmektedir. Buna göre uygulanan programların sık sık değişmesi eğitim ve öğretimi olumsuz olarak etkilemektedir.

Araştırmada; “Sizce programlar öğrencilerin yaşam becerilerine katkı veriyor mu? Geliştiriyor mu?” Sorusu sorulduğunda katılımcıların büyük bir bölümünün “yeterli değil” cevabını verdikleri görülmektedir. Buna göre ise uygulanmakta olan programlar öğrencilerin yaşam becerilerine katkı sağlama açısından yeterli görülmemektedir.

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, E. (2007). “Sınıf Yönetimi ile İlgili Genel Olgular”, Sınıf Yönetimi. Editör:Zeki Kaya.Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akçadağ, T. (2005). “Sorun Davranışların Yönetimi”, Etkili Sınıf Yönetimi.Editör: Hüseyin Kıran. Ankara: Anı Yayınları.
- Akar, İ. (2007). “Öğrenci Davranışlarını Etkileyen Etmenler” , Sınıf Yönetimi.Editör: Zeki Kaya . Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Arslan, H. (2007). “Sınıf Kuralları”, Sınıf Yönetimi. Editör: Mehmet Şişman; Selahattin Turan. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Aydın, A., (2000). Sınıf yönetimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, A. (2007). Sınıf Yönetimi. Ankara: Tek Ağaç Eylül Yayıncılık.
- Aydın, A. (2015). Sınıf Yönetimi (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Baloğlu, N. (2002). “Türkiye İlköğretim Birinci Kademedeki Görevli Öğretmenlerin Davranış Yönetimi Yeterlilikleri”, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi , Sayı:1.
- Başar, H. (2002). Sınıf Yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başar, H., (2005). Sınıf yönetimi. 12. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Başar, H. (2014). Sınıf Yönetimi (19. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Başaran, İ. E. (2006).Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Can, N. (2005). “Sınıfta Bir Lider Olarak Öğretmen”, Sınıf Yönetimi. Editör: Mehmet Şişman; Selahattin Turan. Ankara : Öğreti Yayınları.

- Celep, C. (2003). Sınıf Yönetimi ve Disiplini. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Celep, C. (2014). Sınıf Yönetiminde Kuram ve Uygulama (7. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık
- Cornelius, S. (2014). Facilitating in a demanding environment: Experiences of teaching in virtual classroom using web conferencing. British Journal of Educational Technology.
- Christopher, D. (2014). The successful virtual classroom : How to design and facilitate interactive and engaging live online learning. New York, NY: Amacom.
- Çelik, V. (2005). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çalık, T. (2004). “Sınıf Yönetimi ve Özellikleri”, Sınıf Yönetimi. Editör: Leyla Küçükahmet. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım .
- Çalık, T. (2012). Sınıf Yönetimi. L. Küçükahmet, (Ed.), Sınıf Yönetimi ile İlgili Temel Kavramlar (s. 2-11). Ankara: Pegem Akademi
- Demirtaş, H., (2006). Sınıf yönetiminin temelleri. İçinde H. Kıran (Ed.). Etkili sınıf yönetimi (ss. 1-34). 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2000). Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Dönmez, B . (2007). “Sosyal Bir Sistem Olarak Sınıf”, Sınıf Yönetimi. Editör: Mehmet Şişman; Selahattin Turan. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Ekici, G. (2007). “Öğretim Yönetimi”, Sınıf Yönetimi. Editör: Emin Karip. Ankara: Pegem Yayınları.
- Emmer, E. T. ve Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of educational psychology, with implications for teacher education, Educational Psychologist.
- Ercişkun, H. M. (2011). Etkili Sınıf Yönetimi Oluşturmada Sınıf Öğretmenlerinin Yeni Rollerinin İncelenmesi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/ulusaltezmerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Erden, M. (2005). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erdoğan, İ., (2003). Sınıf yönetimi. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Erdoğan, İ. (2007). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erol, Z. (2006). “Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri” .(Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). Eğitime Giriş. Ankara: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Ticaret Anonim Şirketi Baskı Tesisleri.
- Ilgar, L. (2005). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Beta Yayın Dağıtım.
- Korkmaz, N. (2007). “ İlköğretim Okullarında Etkili Sınıf Yönetiminde Öğretmen Davranışlarının İncelenmesi”. (Yüksek Lisans Tezi) Beykent Üniversitesi.
- Köse Özyay, E. (2010). Sınıf Yönetimine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(39), 20-27.
- Okutan, M. (2008). Sınıf Yönetiminde Örnek Olaylar. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Özcan, M. (2012). Sınıf Başkanları Gözüyle Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2 (1).
- Öztürk, B (2007). “Sınıfta İstenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Giderilmesi”, Sınıf Yönetimi. Editör: Emin Karip. Ankara :Pegem A Yayıncılık.
- Sarıtaş, M. (2007). “Öğretmen-Veli Görüşmelerinin Yönetimi”, Sınıf Yönetimi. Editör: Mehmet Şişman; Selahattin Turan. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Şentürk, H., (2006). Öğretmen adaylarının uygulama liselerindeki rehber öğretmenlerin kullandıkları sınıf yönetimi modellerine ilişkin algıları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 48, 585- 603.

- Taşkaya, M. S. (2014). Sınıf Yönetimi. B. Dilmaç ve H. Ekşi, (Ed.), Sınıf Yönetiminin Temelleri (s. 15-19). Ankara: Pegem Akademi.
- Tekışık, H. H. (2004). “Öğretmenin Eğitime-Öğretmen Yeterlikleri ve Görevleri”, Çağdaş Eğitim Dergisi, Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayını, Sayı;312.
- Toprakçı, E. (2017). Sınıf Yönetimi (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Turan, S. (2007). “Sınıf Yönetiminin Temelleri”, Sınıf Yönetimi. Editör:Mehmet Şişman;Selahattin Turan. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Ünal, S. ve Ada, S. (2003). Sınıf Yönetimi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaa Birimi.
- Yaka, A., (2006). Sınıf yönetimi modelleri (yaklaşımları). İçinde M. Yılman (Ed.). Sınıf yönetimi (ss. 37-44). Ankara: Nobel.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., Doğanay, G. ve Yılmaz, D. (2020). Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği. Konya: Palet.
- Yiğit, B. (2007). “Sınıfta Disiplin ve Öğrenci Davranışının Yönetimi”, Sınıf Yönetimi. Editör: Mehmet Şişman ; Selahattin Turan. Ankara: Öğreti Yayınları.